

ACCIO CIUTADANA

8

EDITORIAL

Els inadaptables

Per molta gent, els aconteixements de la instauració de la República espanyola, varen ésser una sorpresa. Estaven tan segurs i tan refiats, que suposaven un mal somni la realitat que vivien aquells dies. Enfonzar-se la monarquia! fugir el rei! proclamar-se la República! baixar els valors de borsa! cantar la Marsellesa pels carrers! I la policia res, ni la guardia-civil, ni cap autoritat que s'imposés davant aquelles multituts desenfrenades, que cremaren retrats, i banderes, i al·legories semi-divinals... Era la fi del món! era l'apocalipsi!

La visió estreta que tenien — i tenen — del món i de les seves mutacions, els feia veure un sentit heterodoxe del temps i dels esdeveniments. Si s'han de donar més gràcies a Déu quan les coses marxen bé, se li n'han de donar menys quan no rutllen prou, com, per exemple, quan les accions industrials rebaiixen el seu «dividendu», o quan s'han d'apujar els jornals després d'una vaga obrera. La religiositat té uns moviments bursàtils, i els esdeveniments polítics tenen una gran influència fisiològica sobre l'apetit i sobre la dolça son, a través de la seguretat de la caixa de cabdals.

Aquesta gent no pot ésser, ni ara ni mai, republicana. Si parteixen de la concepció mítica que la República és una usurpació dels drets que s'involucra ren, per intermediació divina, a una monarquia, hem de concedir que hi ha una lògica absoluta a favor de la seva mentalitat, que no és possible canviar-los-la.

Perquè, sense cap dupte, la raó és amb ells: és clar que devegades els obrers no guanyen prou per viure, és clar que devegades no hi ha treball per tothom, que molts malalts es moren per manca de recursos econòmics, que se veuen injustícies a favor dels potentats; però tot això, és per manca de fe, per carència de religiositat, per desconeixement de l'Evangeli. Si tothom llaurés dret, si tothom anés a missa, si no es renegués com es renega, les coses marxarien molt més bé, les crisis econòmiques no es produï-

rien, i es cobrarien els cupons i les cases rentarien més.

¿No és preferible aquesta pau idíl·lica, aquesta videta aixís tranquil·la, a la inestabilitat dels dies que vivim, que ningú sab on ens menaran, que trasbalsen tots els elements aglutinants de l'ordre social, de l'ordre religiós, i del familiar, i de l'individual, sense que ningú se'n aprofiti?

Aquesta mentalitat existeix, i existeix en una proporció desconeguda, però, certament, considerable. Val a dir que quan aquesta mentalitat s'explaia en la plaça pública, en el mitin, o vol organitzar-se en partits polítics, en comptes de servir de fre, produeix un estimul oposat, i si fins aleshores se compadia la migradesa de visió que suposava pensar d'aital manera, la compassió desapareix per donar lloc a l'escomesa.

Aquesta inadaptabilitat als temps actuals i a les circumstàncies victorioses, se pot respectar mentrestant no perjudiqui l'evolució normal d'un dret jurídic que vingui a atenuar les injustícies socials, a trencar uns privilegis que masses anys han perdurat, a modificar la vida humana per impulsar-la més ardidament vers uns horitzons més nobles i més serens. Mentre aquesta psicologia malaltissa no traspassi el llindar de casa seva, pot ésser tinguda en compte per la llàstima que inspira, ja que no deixa d'ésser una angoixa i un sofriment moral pels pobres d'esperit que la sustenten; però si volgués oposar-se a les reivindicacions morals i socials de què el poble fretura per un sentiment d'esperança envers nous dies de justícia social i de humana germanor, aleshores seria necessària una terapèutica política que limités les seves procacitats i el seu sentit ridícol del dret i de la justícia.

Massa temps la seva lògica ha prevalgut; actualment toca que en prevalgui una altra, per a veure, tant sols, si dona millors fruits de generositat, de pau, d'humanitat i de justícia.

SETMANARI DEL PARTIT R.F.N
DE LES COMARQUES GIRONINES

GIRONA

21 d'octubre 1932

15 cts

ACCIÓ CIUTADANA 8

21 d'octubre 1932

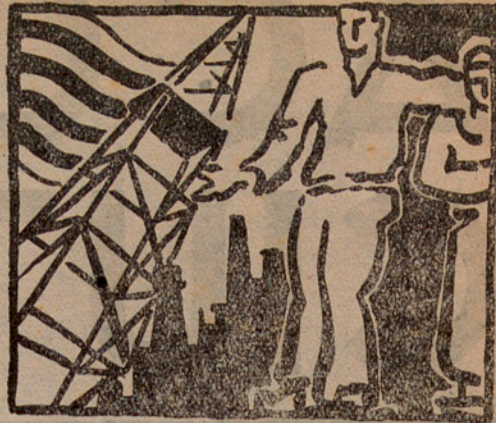
SETMANARI DEL PARTIT REPUBLICÀ FEDERAL
NACIONALISTA DE LES COMARQUES GIRONINES

Redacció i Administració: C. Carme, 13. - Girona : Tel. 199
Hores despatx: 6 a 8 de la vetlla
Subscripció trimestre: 1'75

Surt els divendres

DELEGACIONS COMARCALS

OLOT
Màrtirs de Jaca, 9
RIPOLL
Trinitat, 6-2.º
GIRONA
Carme, 13
PALAMÓS
FIGUERES
Cervantse, 3
PUIGCERDA
Centre Republicà
STA. COLOMA
Clavé, 23

La política dels qui no fan política

Hi ha molts mètodes polítics. De tots, però, el més hàbil, el menys exposat, és el mètode de fer política tot dient que no es fa política. Fixem-nos en les avantatges d'aquesta posició. És d'una elasticitat sorprenent, la quinta essència de l'opportunisme. Es pot defensar un personatge polític tot i blasmar de l'agrupació política a què pertany; es pot agabellar tota mena de funcions públiques amb el benentès que amb això la política no hi entra; es pot intervenir o no segons les necessitats "polítiques" ho aconsellin. La comoditat màxima d'aquesta posició, però, és quan ells, els interventors públics en tots els ordres, els anarquistes polítics de l'interès, poden sorgir al mig del carrer a blasmar i a cridar els qui fan política. Això és, quan es pot fer política tot criticant els que fan política.

Potser algun lector s'aguantarà el cap amb astorament i caldrà donar-li raó. Hi ha posicions tan complicades, que els qui les adopten, per atzar o per paradoxa, creient-se maquiavèlics, no fan sinó caure en l'obvi. En la política catalana, de molts anys ençà, (i això ho ha denunciat Josep Pla) hi ha un excés verbal tan considerable que la majoria dels cops només preocupa la terminologia, la màgia de la paraula, quan en la política allò que compta és l'eficàcia de l'acció.

Nosaltres, doncs, una mica conscients dels nostres propis vicis, volem almenys no pretenir virtuts que no són nostres i de ben pocs. Admirem més les posicions clares que els subterfugis i no trobem excusable que un polític faci política amb tot allò que honradament pugui fer-ne. Trobem ben natural que Francesc Cambó (faci servir la "Fundació Bernat Metge" per fins polítics, i que la "Fundació Cambó" de París sigui per a ell un "rendez-vous" de grans personalitats. Ni que la seva sobtada afició per esdevenir un gran col·leccionista d'art, amagui l'ambició per relacionar-se amb magnats de la indústria

de la banca, d'aquells qui tenen a llurs mans la direcció del món. Per ventura aquestes ambicions treuen cap mèrit a l'obra cultural comboniana? No. Però entenem-nos: fer política no és tan simple perquè els qui en fan abandonin llurs posicions com si res.

En el procés de la crisi surera hi han hagut dues posicions que han desentonat; l'una, res d'estranyar! han estat els putrefactes de la FAI, els quals només cal ponderar per llur intel·ligència, prestigi, puritanisme i restants virtuts que els faistes 100% porten àdhuc a la cara. No crec que calgui presentar els senyors que escriuen a la Soli perquè es presenten ells mateixos. Només com a consideració marginal hem de dir que els faistes cent per cent, que no han fet res mai, que amb vuitcents associats no varen gosar emprendre cap tasca cultural, que han esperat que l'"autoritat" la putrefacta autoritat! resolgués tots els problemes proletaris, que en planejar-se la crisi surera només han pogut cridar traïdors! i que al llarg de la seva actuació no s'ha vist ni un acte que permetés de creure que l'Anarquia s'acosta, aquests senyors faistes cent per cent poden retirar-se, tranquils o no, a casa llur que ningú els demana on és qüestió de discutir amb seny, l'única virtut de què mai no han fet cas.

Si no ens estranya l'actitud de la FAI, hem de confessar ben sincerament que la de l'epigon de Cambó, el Sr. Joan Estelrich, ens ha encantat. El senyor Estelrich protestant que es faci política? Ara bé! Quins mèrits té contrets el Sr. Estelrich amb la indústria surera perquè avui protesti de certes allusions? Creu assenyat el procedent que després de negligir "absolutament" tot allò que fa referència a la nostra indústria (i encara que sabem perquè ens ho callem, potser per més endavant) protesti i s'indigni per haverli dit la veritat?

Es clar que és una bona excusa per a

sortir del pas. La nostra obligació, però, és de protestar que el Sr. Estelrich es cregui en el dret d'acusar-nos de fer política amb una qüestió prou trascendental perquè oblidem el nostre matis polític i salvar la ruïna surera. I seria molt poc hàbil, de part nostra, si no diéssim al Sr. Estelrich que tothom ha vist clar que els altres no tenen la culpa que a ell l'interessin més d'altres afers polítics que atendre els interessos d'una part considerable de partidaris seus. L'excusa del Sr. Estelrich és una lamentable excusa de mal pagador. El Sr. Estelrich tenia un deute a pagar als seus electors i, en reclamar-lo, ha fet veure que els polítics no li permetien saldar-lo. Quina culpa hi tenim, nosaltres, si ara els seus electors es creuen timats?

Ens costa una mica de donar consells. Creiem útil, tanmateix, de dir que no tota la culpa és del Sr. Estelrich i del "Baix Empordà". La Política de les comarques ha d'ésser atesa per gent de les comarques, que visquin l'angúnia i l'alegria, les seves inquietuds, que coneguin les seves aspiracions i els seus problemes. Si fos possible d'atendre aquesta aspiració, la política de les comarques regida per gent de les comarques, el Sr. Estelrich no hagués fet el ridícul de parlar, en aquesta hora de realitats concretíssimes, del conveni amb Portugal o del tractat amb Grècia, amb la immancable entrevista a París, una necessitat com un altre del vici principal del Sr. Estelrich, la megalomania, sense el qual la seva intel·ligència es faria més lúcida i la seva personalitat guanyaria en simpatia.

(D'"Ara", de Palafrugell).

Senyor Governador:

En el Tribunal Tutelar de menors, encara són emprats mètodes tant anti-pedagògics, com el de fer dormir vestits i sense matalàs, als nens que tenen la desgràcia d'orinar-se al llit.

Constància

Qualitat la més difícil en política, i nul·la socialment. Gressol on es depura i s'examina el grau ideològic de cadascú. Escala per la que es compara la fortitud de l'esperit i la fermesa del caràcter, i aquesta qualitat, encara que sembli impossible, existeix a Girona. No tindreu de buscar molt si la voleu trobar, ja que constància és una flor que, encara que no abunda, és a la nostra aimada ciutat.

Tal com neixen les societats i les coses en un moment d'exaltació, desapareixen. Si bé el fons és igual, les formes són distintes. Més, quants homes donen vida a una idea, a una cosa, i a ella dediquen la major part d'uns dies, d'unes hores, d'unes setmanes, potser d'alguns mesos. Es lliuren a l'obra amb un total entusiasme. Passa la passió i la idea, l'entusiasme, o la cosa mor per abandonada.

Els que saben de les coses de Girona, i els que l'estimen, han d'admirar-se de la constància demostrada pel "Centre d'Unió Republicana", i més en el temps d'adversitat, que quasi podríem dir havia durat sempre, i és que els homes que han militat sota la seva bandera sentien dintre l'ànima un foc que mai s'extingí, idèntic a la seva doctrina, que per ésser la vertadera, creixia en l'adversitat i se multiplicava en la lluita, i d'això en deduïm que sols es pot creure en els homes constants.

Cap més partit pot vanagloriar-se de constant com el vell partit republicà. Tanta és la seva satisfacció en poder constatar aquelles textures, com el d'haver vist cristallitzar la seva ideologia de tota la vida, d'haver vist implantat el règim, no sols pel que suspiraven, sinó perquè havien sofert tota classe de vexacions, i és que el 20

significa golg material, i el primer, golg moral. I ara, en el moment de la victòria, per no creure possible la seva implantació altres partits que havien ajudat a la monarquia i combatut les idees republicanes, en la Península, bramulen arreu de Catalunya i Espanya que en el seu partit existeixen els homes més capacitats, més llestos i intel·ligents, quan tota la seva capacitat, llestesa i intel·ligència no els va servir per a comprendre en l'abril de 1931 que era arribada l'hora de la República, l'hora de la democràcia, l'hora dels homes no tan llestos però sincers i amb fe suficient per a treballar per a l'engrandiment i prosperitat de la Pàtria.

Nosaltres no volem més paraules; volem obres, i abans de tornar-los a veure governar, se'ls ha d'exigir primer que tot que practiquin la constància. Quan tinguin aquesta virtut, podrem creure en les altres. Abans, no.

RÒMUL

Salutació

No podria començar unes lletres destinades a Acció Ciutadana sense que abans dirigís un afectuós saluto als seus fundadors, amb els que, degut als meus atzarosos anants i vivents estiuencs, compartí les primeres ansies i les primeres angúnies i sobretot els primers entusiasmes.

Entusiasmes de la gestació d'un periòdic, que bells sou! Qui no recorda els primers anys de la seva vida d'adult en què la fretura del crear i l'espirit romàntic el porten a les més extravagants activitats. Hom se sent poeta, profundament poeta i especialment els gironins o el que no essent-ne sentim l'orgull d'haver viscut molts anys a la ciutat levítica i hem assistit al seu desvetllament i modernització, els que a tothora i en tot moment recordem les gòtiques voltes dels gegants de la Devesa, els que tenim en el cor el silenci seriós del carrer de l'amargura dels estudiants, el judaïc carrer de la Forsa, i recordem el jovent dels primers periòdics humorístics (Aigua fors, Clar i Net) sabem fins on arriba la fretura del novell periodisme local, i els entusiasmes barroers d'una generació que es desvetlla i sent en son si el prenyament d'idees que ha de produir un esclat revolucionari, creador i plasmadr de la nova vida d'un poble.

Pot ésser que algun dels redactors, col·laboradors o llegidors nostres recordi els vuit primers socis fundadors del Grup Excursionista i Esportiu Gironí i també servi un bon record d'aquells dos fulls de paper dolent que s'anomenava "Butlletí del

G. E. i E. G." Jo també en servaré un etern record d'aquell esclat de joventut, avui obra madura i esplendent. Això i tot el periodisme nostre era senzillament l'inici de l'obra dels nostres dies.

Però, ah!, en arribar a la consecució de les nostres aspiracions, veiem que queda molt a fer, molt a estudiar, molt a dir, molt a construir; veiem més: veiem com els esperits inquietos hem de forçar la marxa per tal d'aconseguir el temps i guanyar el temps perdut per la nostra pàtria, degut al lastre pesant d'una falsa tradició i d'una arbitrària estructura política que ens havia fet ressagar en el gloriós camí del progrés de la humanitat.

Sortosament, avui, els pobles hispànics posseïm els instruments precisos per a la consecució del màxim benestar a què poden aspirar els homes.

Tenim República, que és democràcia; govern del poble per al poble, que és llibertat, o sigui autodeterminació dels actes de l'individu encaixats i limitats sols per les llibertats d'altri, que és fraternitat, que vol dir germanor, estimació mutua dels homes a través de les fronteres, que és justícia social, que significa millorament del viure dels humils, malgrat aquest sigui en perjudici dels privilegiats, dels mimats de la fortuna, dels que a costa dels sacrificats han sentat sempre els seus privilegis.

I tenim l'Estatut, que és autonomia, llibertat dels pobles per a aplicar els esmenats principis segons la seva idiosincràcia.

I vegeu, amics, vegeu, esforçats paladins,

la tasca feixuga que ens queda per tal de, rompent motllos vells, arrancar prejudicis arrelats, destruir la ignorància dels que no volen veure la injustícia de l'estructuració social nostra i fer real i efectiva la lletra de les lleis, que la República ens dona, i que restaria morta sense la contínua predicació i la incansable activitat a què ens condemnem els que les il·lusions ens menen a què, bé o malament, truquem a la porta dels adormits i esperonem els ressegats per a convidar-los a seguir el nostre pelegrinatge vers l'horitzó infinit on penssem trobar-hi la màxima pau, el desitjat equilibri social i el benestar material a què els homes podem aspirar.

A tots els companys d'Acció Ciutadana, als vells periodistes locals, decebutos o triomfants, a tots els que han somniat sota les voltes gòtiques de la Devesa o pels silenciosos i estrets carrers de la Girona vella, i a vosaltres, volguts llegidors, a tots i per tots, vagi la tradicional salutació republicana. Salut i República.

CASADEMUNT ARIMANY

Ripoll, octubre 1932.

Senyor Governador:

Esteu enterat dels "modals" que gasta el President del Tribunal Tutelar de menors d'aquesta capital, quan un ciutadà hi va per consultar-li quelcom que afecti al funcionament i disciplina d'aquell organisme?

Es que pel Sr. Massa encara existeixen castes?

Fa uns dies que Alemanya negà a Henri Barbusse el permís per a parlar en un míting pacifista a Berlín. Gens d'estranyar és aquesta actitud dels homes que avui tenen les regnes alemanyes, — Schleicher, Von Papen, Hitler, — i quan per damunt de tots ells hi planen els bigotis imperialistes d'un President de República monàrquic, entossudit en caminar a la davantera de la cursa esbojarrada dels armaments, empresa per les nacions civilitzades.

Es parla massa de pacifisme, i es fa massa poc de positiu. D'entremig de totes aquestes conferències internacionals de desarmament, utopies costoses de la diplomàcia, sura per la seva simplicitat, per la seva veritat, el congrés mundial contra la guerra celebrat a Amsterdam els dies 27, 28 i 29 d'agost, al marge de tota la burocràcia mundial. Allí Andersen Nexø, el gran escriptor danès, digué ja unes paraules que han estat una profecia del que acaba de passar a H. Barbusse: "La lluita contra la guerra és, en primer lloc, una lluita contra el feixisme". Un delegat danès que es dirigia al Congrés amb bicicleta, ha estat maltractat per la policia alemanya de la frontera, per haver-se negat a cridar: "Visca Hitler!"

Contrastant amb aquests actes que per si sols ja són la condemna d'un règim i d'uns homes, s'hi troba l'esperit liberal d'uns obrers alemanys, alguns "sense feina", que per a poder assistir a n'aquest Congrés, tingueren de traslladar-s'hi a peu i amb bicicleta. Una vegada més el poble, barreja, malauradament, d'analfabetisme i d'opressió, ha pronunciat la seva paraula humaníssima, enfront de tota aquesta muntanya vestida d'intellectualisme, d'una cultura comprada a base de diners, i que els fa orbs per a la solució justa d'uns problemes d'humanitat.

L'ovació amb què fou acullit Henri Barbusse, ovació de 30 milions de persones, és la lliçó contundent que el poble envia a tots els ministeris de guerra del món, gestors, avui, d'un possible desastre superior al de la Gran Guerra. "Aquest Congrés no podia pas ésser un Congrés d'intellectuals, sinó de masses, — clamava amb la seva veu emotiva, H. Barbusse. Els veritaders constructors de la pau deuen ésser els obrers, puix que són els protagonistes tràgics de la guerra, i els forjadors de les armes per a matar-se ells amb ells."

Romain Rolland, portant-veu juntament amb Barbusse, de la campanya en pro de la pau, no pogué assistir al Congrés d'Amsterdam per trobar-se malalt. Hi envià, però, un extens missatge, en el qual exposa: "Construïm un front únic contra la guerra. Sota aquesta bandera, devem formar un

exèrcit d'homes i de dones, per a declarar, per a imposar la pau en el món. La nostra campanya té un objecte concret, — guerra a la guerra — i el que menys importa és l'uniforme dels nostres confederats. L'únic que ens importa és la seva sinceritat i la seva abnegació absoluta per la gran causa que ens uneix. Seguirem a aquells que demostrin més energia, a aquells que siguin més valents en el sacrifici, per a destruir l'enemic comú."

Homes d'arreu del planeta juntaren les seves mans amb ovacions delirants. Al costat de la comunista alemanya Clara Zetkin, hi podríem col·locar l'ex-diputat catòlic italià, Miglioli, i al costat de Patel, ex president del Congrés Indi i company de Gandhi, hi veiem a Cachin, el vell director de "L'Humanité". Entre molts d'altres, cal remarcar Sherwood Anderson, el gran escriptor nordamericà, Sen Katayama, un vell fundador de la socialdemocràcia japonesa, i per damunt de tots, vèries representacions d'obres de les fàbriques d'armes i de municions.

Es una gran lliçó per a tothom i cal també, que nosaltres, els catalans, sapiem comprendre-la. Ara que va a implantar-se l'Estatut, tenim que els separatistes de cada lloc llencen el crit al cel. Cal deixar-los de banda, puix que si intentéssim convèncer-los, tampoc sabrien comprendre tota la magnitud, tot el patriotisme veritat que hi ha en aquest Congrés d'Amsterdam. Hi han coses massa grans perquè les entenguin persones tancades entre les quatre parets d'un sentimentalisme farcit de prejudicis arcaics i caducs. El veritable patriotisme és això: **Germanor**, i la veritable pàtria és **la Humanitat**.

Als particularismes i als patriotismes exacerbats cal saber-los despreciar. Els catalans volem la nostra llibertat perquè hi tenim dret, i l'acceptació de l'Estatut significa el primer pas per a aconseguir-la, i ja mai pot significar un estancament o un renunciament. Però aquesta llibertat cal saber-la esmerçar, obrint els braços a tots els pobles lliures que com nosaltres, sentin i vibrin per les idees de germanor i d'humanisme.

I cal tenir present que a aquests camins solament poden portar-nos-hi els homes d'esquerra, i si avui fos possible què governessin els partits de dreta, veuríem que Catalunya, igual que Alemanya, cauria en aquest patriotisme fals, i seria una dent més en l'engranatge de les nacions que preparen, malgrat el que diguin, un nou desastre mundial.

J. GINESTA BALMANYA

La Bisbal, octubre 1932.

Sembla que els elements reaccionaris de la Lliga, els del tira el roc i amaga la mà, confien cegament en una elecció triomfant, puix que el fervor i entusiasme que posen en l'obra de difamació contra les democràcies catalanes, ho palesa d'una fàisó ben palpable.

Només manca voler donar una llambregada damunt dels davantals de la seva premsa, encens i or, jou i llaga, per fer-vos-en càrrec tot seguit.

Tanmateix, no ens fan cap mica de païra, per més estrofolari i ignominiós que el seu atac sigui.

Poden, sí, atribuir-nos els torts i els greuges que els plagui, que el que és per a nosaltres, ens deixen ben curats d'espants

El poble, el jutge suprem i sincer de la societat, ens coneix a uns i altres i ell és qui millor pot jutjar les obres d'ambdós.

No, no cal donar-hi voltes, la senyora Lliga Regionalista es veurà vençuda, una vegada més, en el camp de la lluita electoral.

Si no, deixem el temps per testimoni. Es a dir, no pot fer res de profit, en què vulgui semblar mils i mils de pessetes entre la misèria i la ignorància.

La seva tasca administrativa i governamental, sol ésser d'un caire una mica massa barroer, si bé tenim en compte que tant se li en dona fer córrer els dits com tirar contra d'un cos humà.

El poble, que vol ésser administrat i governat amb honradesa i amb justícia, no oblida, així com així, la seva imatge de botxí; la fita, si més no, totes les hores del dia, almenys una bona estona abans de clucar els parpres del somni nocturn.

Un partit de grans industrials, de grans propietaris i de grans financers, com és la "Filla i Mare" d'En Cisquet de Besalú, no pot inspirar gens de confiança a les masses humils, puix que, vulgues o no, hom ha d'albirar, sense gaire miraments, que ço que propugna aquest bàndol polític és el manteniment etern d'una classe privilegiada, per damunt de totes les altres.

I el poble, el veritable poble, no ha estat mai per diferències de cap mena, puix que ell sempre ha anhelat per nombra essencial la igualtat de mires davant la llei.

No, no poden fer un bon paper els partits de dreta en les properes eleccions de diputats per la Generalitat, i és que l'obrer, el que treballa i llegeix, el que viu de realitats i no somnia amb la lluna, es posarà a lluitar fermament al costat dels homes que, com el venerable President Macià, no

Finances

Impressió borsàtil de la setmana

El fet d'existir una festa en mig de setmana ha restat agilitat als mercats del diner. Per altra part, la vaga parcial, o més ben dit, de les indústries tèxtils, iniciada el dijous passat, que semblava havia d'estendre's al ram de la metallurgia, va portar una feblesa en els canvis, no compensada encara en la sessió del dilluns, un cop esvaïda la temença de què l'atur prengué increment tal com venia anunciat per els dirigents de la massa proletària, en el cas de no ésser llibertats els presoners governatius. Cap més motiu pot justificar la lleugera baixa soferta en el mercat a terme i la més petita, encara, en el de comptat. Bé vàrem fer remarcar en la nostra primera crònica que no eren d'esperar reaccions favorables de canvis en el quart trimestre de l'any. Si alguna millora ha de sobrevenir, serà en el mes de desembre, a menys que se succeïssin fets d'importància política o financiera, com per exemple la marxa dels socialistes del Poder, o el pagament del cupó de les accions de Alacants, anunciat des dels primers mesos de l'any per a pagar quan la Companyia es trobés en disposició de fer-ho. Tampoc és propici el temps d'eleccions per a que les Borses s'animin.

Feta l'exposició del per què de la feblesa de la Borsa barcelonina, al nostre entendre, anem a donar compte de les principals variacions ocorregudes en els diferents rotllos contractacionals.

En el de Fons Públics, l'Interior 4 % no varia en cotitzar-se a 64'25 %. L'Exterior 4 % sèrie A, millora en mig enter, a 81 %, l'Amortitzable 5 % 90'00 se comprimeix a 89'75 %, amb pèrdua de 0'25, i el mateix li passa al de l'any 1917, en finalitzar a 83'75. La pèrdua és més sensible en les sèries B i C que queden a 83'50 i 83'25, respectivament. L'Amortitzable 5 % emissió 1927, tant els lliures com els amb impost també reculen de 1/8 a 1/4. El seu últim canvi és de 95

han fet el més petit comerç amb la política, puix que la política del gloriós heroi de Prats de Molló només ha tingut que una sola finalitat: la de voler, amb tot el seu cor i amb tota la seva ànima, protegir i alliberar tots els seus germans bons i esclaus.

Per això, nosaltres, homes d'esquerra, ara i sempre, no hem vacillat en cap moment a fer-nos soldats del seu exèrcit. Amb un general tan noble i tan intel·ligent, com és l'avi, no es pot perdre cap batalla.

A lluitar, doncs, pel triomf, tan dignament merescut, dels nostres ideals!

AGUSTI CABRUJA

i 81'50 per a cada un de característica diferent.

Els Bons Or no varien, a 204'50, i les Obligacions del Tresor reben forta sotregada, en passar de 102'10 a 100'85.

Els Ajuntament de Barcelona, supeditats a la influència de la demanda o oferta, puix el que guanyen els d'una classe ho perden els de l'altra. Malgrat tot, les variacions no tenen importància.

Les Obligacions Provincials 6 % perden mig enter, a 83'50, i per contra en guanyen un la Caixa de Crèdit Comunal a 71 %.

Poc mercat en Cèdules Banc de Crèdit Local a excepció feta dels Bons 6 % que de 85'50 queden a 87'75.

En les Obligacions carrileres domina la pesantor i la tendència general és de baixa. Les especials Pamplona de 49 tenquen a 48'50 i les Astúries Galícia 1.ª hip. de 46'50 a 46. En fc. Alacants les 1.ª hip. no varien, però sí la sèrie C que de 61'50 passa a 61, la sèrie I que de 82'50 queda a 81'50. La sèrie F molt demanada, millora un enter i mig, de 66'50 a 68; les Franceses 2 1/4 de l'any 1878, de 46'50 a 46'75, i el Ciudad Real a Badajoz, de 69 a 70. El Metro Transversal ofert i més fluix, a 29.

Tramvies de Barcelona em. 1925, de 79 a 79'75 %.

Poques operacions en el sector d'Aigües, Gas i Electricitat, queden, per tant, els tipus amb petites variacions que ni mereixen comentari. No deixarem, però, de consignar el nou augment de les Cooperatives que, seguint la seva marxa ascensional logren inscriure's a 50, amb millora de 4 enters.

Les Telefònica Nacional 5 %, guanyen un punt i mig; de 88 a 89'50 %.

Poc negoci en accions al comptat.

En els cercles del mercat a termini ha dominat la pesantor i la fluixetat per la majoria dels valors operats, veient-se una certa reacció en la reunió del dilluns, sense lograr, però, la recuperació dels canvis comentats en la nostra crònica anterior.

Els Nords de 227'50 passen a 220'75. Els Alacants de 169'25 a 165'75. Accions Tramvies ordinàries més fluixes, de 40 a 39'50. Accions Colonials no varien, a 210 ptes. Gas baixa mig enter a 89. Les Aigües, reculen un altre enter a 144. Els Explosius venen a ésser el termòmetre més sensible. Ells són els que marquen la ruta de l'optimisme. Ells també són els més perjudicats en moments de desvalorització. La tanca de l'11 d'octubre fou de 630 ptes. La del dilluns, dia 18, de 612'50 i el canvi mínim, l'operat el divendres, a 607'50. Les Mines del Rif és un altre valor semblant als Explosius, però de no tanta empenta. També han retrocedit, de 272'50 a 260 ptes. Petrolets, resten al ma-

teix tipus a 30'50 p. Els Fords que semblen allunyats del nostre ambient també queden en pèrdua de 166 a 165 %.

No s'ha operat amb Andalusos, Orenses, Transversal, Plates i Doks. Les Cèdules Argentines de 2'575 a 2'59.

Noves rebudes de Bilbao indiquen que la subscripció de Saltos del Duero S. A., Bons al 6 1/2 % anual, ha estat un èxit. El prorrateig és a proporció d'un per cada 3 dels subscriptors.

Les Borses internacionals segueixen camins diferents. Mentre les Borses de París, Londres i Zurich continuen el seu curs baixista, les de Milà, Berlín i Nova-York, es mantenen fermes i àdhuc milloren les posicions. Vegi's si no. En la Borsa francesa retrocedeixen Accions Riotinto a 1350 (—37) Loire et Centre a 350 (—1) Societé Générale a 9'99 (—131) Kuhlmann a 445 (—10) i Wagons Lits a 71 (—2'50). Augmenten la cotització Canal de Suez a 15.000, de Beerd a 355, i Royal Dutch Dutch, 150'50; Brazilian Traction de 13'31 a 11'87; i Mexican Ligth a 23 de 22. En la de Zurich, Demau Save Adria de 41'50 a 40, Halo Argentina de 92 a 85 i Motor Columbus de 280 a 277.

Borsa de Milà, variable, però, amb lleugera tendència alcista. Rubattino de 157 a 162, Fiat de 173 a 175. Pirelli de 591 a 596'50, Italcable de 59 a 59'25. Sofreixen pèrdua Banc d'Itàlia a 1508 (—7) Snia a 142'75 (—1'25) i Ilva a 110 (—1). No varien les Accions fermes a 164'50.

A Berlín pujen les A. E. G. de 30'75 a 33'75, Gelsenkirchener de 36'25 a 39'37, H. de 69'75 a 74'75, Farbenindustrie de 93 a 95, i les Chades, que a les Borses de Barcelona i Zurich, no han variat, a Berlín cotitzen a 168'50 de 164, i per fi, vegi's la millora en la Borsa de Nova York:

Americana Telegraph de 100 a 103, Anaconda de 8 a 9 7/8, Baltimore de 10'50 a 12, Electric Bond de 20 a 24 1/4, General Motors de 12 a 13'50, General Electric de 14'50 a 16. Internacional Telegraph de 8 1/8 a 9 1/4, International Nickel de 7 1/4 a 8, Nova York Central de 19 a 21 1/4, Pennsylvania Railway de 12 5/8 a 14'50, Radio Corporation de 5 7/8 a 7, Standard Brands de 13 3/4 a 14 7/8, Standard Oil de 27 5/8 a 29 3/4 i Woolworth de 33 3/4 a 36 7/8.

L'emissió de Bons del Tresor anglès del 10 corrent, fou coberta moments després d'haver-se començat la subscripció, la que sembla demostrar una forta confiança en el avenir econòmic d'Anglaterra.

PERTINAX

★

Josep M.ª de Sucre, esperit dinàmic, enciclopedista, una de les intel·ligències més turmentoses de la nova Catalunya, exerceix, a iniciativa de Francesc Macià, el càrrec de Comissari de la Casa Obrera de la Generalitat.

—Què representa en ordre a eficiència constructiva l'esmentada institució?

—Quin abast social intenta assolir en la nostra terra?

Hem volgut esbrinar la transcendència d'aquests punts, d'interès tan viu per a Catalunya, plantejant al propi Comissari una interrogació adient al caràcter de l'obra que s'ha creat suara a la Generalitat.

Així surt la conversa amb Josep M.ª de Sucre.

"El que ara fa i el que pot arribar a fer el Comissariat de la Casa Obrera"

Per a beure aigua no hi ha com anar a la font i tractant-se d'aconseguir dades sobre el funcionament d'un organisme que només en començar a respirar ja ha tingut el do de mobilitzar l'atenció pública, hem fet les convenients recerques i si bé sabem que actua perquè el President Macià directament l'estimula havem cregut que el millor era acudir nosaltres mateixos al lloc d'operacions del Comissariat de la Casa Obrera, que és precisament una petita habitació de prop de la porta del carrer del Bisbe en el Palau de la Generalitat de Catalunya.

Les parets tenen mapes de Catalunya, plans de Barcelona i sobretot projectes d'urbanització, de vivendes obreres separades i en cases-bloc; i en prestatges provisionals d'una senzillesa rigurosa, s'hi poden consultar les revistes més anomenades de l'art de la construcció de l'estranger.

Al Comissariat s'hi treballa matí, tarda i nit si convé; s'hi respira bon ambient de companyonia entre els que hi treballen.

Dilluns, dimecres i divendres es reuneix el Comitè Executiu i no és estrany que es passi dues o tres hores concretant dades, estructurant treballs i resumint sobre la marxa les qüestions suggerides pels obrers que de paraula o per escrit són escoltades pel Comissariat.

Sovint el President Macià pregunta per telèfon el curs de la feina i se li respon donant-li dades escrites o bé acudint a trobar-lo per tal que no es perdi ni en aquest aspecte de la seva activitat de govern el contacte de l'opinió amb la màxima representació de la sobrania de Catalunya.

Al moment d'arribar al petit despatx del Comissariat, veiem escrivint en senzills taulells de fusta blanca diversos voluntaris, entre ells alguns arquitectes del G. A. T. C. P. A. C., joves aparelladors d'obres, enginyers, algun crític d'art i sobretot obrers.

Escriuen, parlen, dibuixen projectes, comenten pressupostos, ideen impostos, decldeixen, entren i surten i executen els seus acords, que en ésser d'envergadura passen al Ple del Comissariat.

La nostra singularíssima condició d'artistes, fa que preguntem al que ens és més conegut; és persona significada en l'avanzada artística, escriptor, poeta, membre de Congressos Internacionals i que d'ençà que la Generalitat governa ha tingut l'honor de presentar al President Macià figures tan rellevants de la intel·lectualitat europea com són els seus amics Marcel Ray, Felix Berthaux, Le Carbusier, Gropius, etc.

Còm és que se us troba al Comissariat?, li preguntem.

Respon: La meua intervenció és una nova anècdota de la meua activitat idealista que em figuro que tampoc m'ha de dar cap profit personal, perquè quan hom és endut per l'ideal ben poc que pensa el propi. A mi m'ha tocat el paper d'animador que no és més que tornaveu d'un aspecte del pensament de govern del President Macià sobre un punt concret en el que havem coincidit diversos elements tècnics i obrers que estem més per treballs immediats i exactes que no per pasquins o truculències més o menys violentes.

Us ve d'antic el catalanisme?, li preguntem

El nostre amic respon: Sóc dels que l'apreníem en el fervor del primer Francesc Macià, que com sabeu, fou Bac de Roda. No res menys que el 1902 fundàvem una agrupació sota el guiatge del seu nom fulgurant d'heroisme, a les Corts de Sarrià. Era el nostre President d'honor el Dr. Martí Julià. Catalunya ha pogut anar llaurant el seu propi conreu interior, és a dir, fent funcionar escoles primàries, universitats populars, escoles de treball per a obrers, etc. i potser que entretinguda en dissertacions parlamentàries o floralismes insuficients ha perdut temps de tal manera que sembla que ara ho hagi d'improvitzar tot. És el fracàs dels rics catalans que fora d'excepcions massa escasses, no han complert el seu deure de mecenatge; només els ha mancat l'afany d'especulació de la guerra europea per a perdre la noció de llur missió de burgesos comprensius.

Han especulat amb divises per comptes de canviar l'utillatge i afavorir espontàniament l'elemental entre persones cultes que és l'ennobliment de la mà d'obra, és a dir l'obrer. Massa sovint en la taula d'amortitzacions hi ha espai gros per als Consells d'Administració i no n'hi ha per un avenç progressiu de jornals.

Així ho deveu fer per amor a la Democràcia?, insistim.

El nostre amic respon: Home, sí, per de-

Josep M.ª de Sucre Comissari de la Casa Obrera de la Generalitat

Una conversa

mocràcia a la manera de Walt Whithmann, un bon xic a lo Nietzsche i per ara per un bon tros de concòrdia social a lo manera de Waldeck Rousseau i de Sydney Webb. Per més que a darrera hora s'està descobrint que els fets socials no són més que l'expressió d'una realitat mecànica d'interdependència. Tant més objectivament se'ls mesuri o precipiti, tant més han de cobrar eficiència, transcendent al millorament col·lectiu. El segle XX judica sobretot els homes per llur acció i l'encert de llur dinamisme; la filosofia contemplativa i el malabarisme intel·lectualista hi ha hagut una època que han fet bonic; ara com ara ja han fet a tots.

Estic sorprès dels vostres punts de vista i us demano em responeu com ho conjunineu amb el fet d'haver escrit versos?, pregunto.

L'amic respon: Sí, he fet versos que m'han valgut estudis a l'estranger, certament superiors en qualitat a la meua producció. Fins que es tenen quaranta anys s'aspira a la glòria, que és certament una bona niclesa. En passar la ratlla que senyalava el Dant, es treballa per la necessitat de viure. Precisament perquè he fet versos de jove, ara m'interessa l'obra del Comissariat. Vós sabeu prou com del lirisme es puja a la concepció raonable i si m'agrada l'arquitectura és perquè la tinc com la màxima poesia, ja que és la caligrafia plàstica de les èpoques. No em ve d'ara; recordo que l'any 110 en parlàvem a l'antiga Joventut Socialista del carrer de Guàrdia amb en Comaposada i l'Empar Martí, quan amb en Brossa, en Fabra Rivas i el mateix Pau Iglesias tractàvem de fer venir a Barcelona en Jaurés, que per cert hauria donat una conferència en occità en un teatre, avançant-se, com ja veieu, a les realitzacions occitanistes dels meus bons amics Carbonell i Foix. Anàvem ja aleshores a enfocar l'afer d'avui, però no vàrem tenir prou crèdit ni diners. En Jaurés demanava dues mil pessetes per venir i no hi va ha-

de Sucre, la Casa Obre. Generalitat.

rsa estimulants

ver manera de trobar-les.

Em podrien dir si a Barcelona hi ha hagut sempre ambient per a les vivendes obreres?, demano al meu amic.

Ell, amatent, respon: A Barcelona, dels primers que ha treballat per una modernització de l'urbanisme i sobretot per l'enoblement de la vivenda obrera, ha estat un home que no sé perquè no se'n parla ara. Vull dir en Cebrià de Montoliu, tan amic del Dr. Estrany i que se'n moria, d'exiliat voluntari, de professor a la Universitat americana de Kansas. Ell matava el microbi que sens dubte era per a mi, car era jo el convidat a ocupar la plaça i vaig cedir el lloc a en Montoliu. De campanyes i conferències que recordi fora les d'en Montoliu, em ve a la memòria la campanya que s'emprenia l'Ajuntament de Barcelona el 1908, el Congrés de l'Habitació Popular que organitzava l'Acadèmia d'Hygiene, les conferències tan atinades del Dr. Jaume Aguadé de l'any 1921, que en rellegir-les es veu prou no han perdut malauradament actualitat, les que Rafel Campalans donava en 1923 sobre ciutats obreres, les de l'escriptora Angela Graupera i la campanya que en temps de la Dictadura s'emprenia altruísticament l'Ateneu Enciclopèdic Popular i que el brigandatge en el Poder feia parar per tal d'organitzar el Patronat de l'Habitació de tants llastimosos resultats.

I l'actual activitat del Comissariat segueix aquesta tradició o inaugura un nou cicle de treball?, li preguntem.

El company respon: Es seguir una tradició si aquest mot s'admet a la manera europea, és a dir, dintre el to de la civilització occidental que encara creu en l'evolució sempre que els que la treballin no s'hi adormin; i és inauguració d'un nou cicle de treball, si és que algú s'ha figurat que volem fer cases per a fer-hi negoci o distribuir-les com a molles de pa. Els que més

directament intervenim en el Comissariat es pot ben dir que estem dintre l'òrbita tècnica internacional del C. I. R. P. A. C. i que de la mateixa manera que ens interessa Le Corbusier no ens desagrada Kagonowich.

Els que llegeixen diaris a Barcelona saben que la darrera primavera s'hi ha celebrat la reunió preparatòria dels urbanistes que s'han de trobar a Moscou per tal de tractar de la concepció funcional de les ciutats i llur manera de realitzar-la. El President Macià s'ha interessat vivament per la qüestió i això explica que els congressistes fossin declarats hostes d'honor de Catalunya.

Llur agrupament ha celebrat ja diversos Congressos en els quals s'han establert normes per a l'habitació mínimum, per a la parcelació racional i fins per a l'amoblament. Es pot dir que el Decret de creació del Comissariat de la Casa Obrera és un tornaveu en grau mínim de dits acords internacionals.

El pla, però, és vastíssim i com que els que hi intervenim per a desenvolupar-lo en creiem tenir sentit de responsabilitat, fem per manera de procedir amb la màxima escrupulositat i no aixequem un peu que no estiguem segurs de l'altre.

Ara com ara, tant els burgesos com els obrers que formen amb respectables dames el Pla del Comissariat on també figuren representacions del Consell de Govern de la Generalitat i de l'Ajuntament de Barcelona, triats tots ells amb la seva acostumada finesa de govern pel President Sr. Macià, es contrapunten en l'ajut al Comitè Executiu, que està format a part del Conseller d'Economia i Treball sempre tan atent a les tasques socials eficients, d'un tècnic-obrer, un tècnic-patró, que ha viatjat per tota Europa coneixent per experiència personal l'estructuració de les vivendes obreres, un tècnic-urbanista-arquitecte que ha experimentat les normes més acurades de la seva especialitat, i un tècnic de cultura social que s'ha passat la vida al seu servei i és l'encarregat d'establir la connexió entre tots els membres del Comissariat per tal de fer donar a llur funcions el màxim rendiment seguint les orientacions del President de la Generalitat que, com se sap, se desviu per procurar als obrers el millor benestar dintre les escasses possibilitats econòmiques de què la Generalitat ara disposa. En el grup de vivendes de Sant Andreu ens interessa saber el rendiment de la mà d'obra i si és eficient el funcionament d'equips o cèl·lules d'obrers que valent-se d'ells mateixos i només amb el control tècnic del Comissariat fassin possible una efectiva coactivitat en el treball del ram de la Construcció; la llàstima és que encara no trobem tallers obrers de fusteria i manyeria amb utilitat moderna.

Si ens dona resultat com esperem, l'apli-

cació de l'experiència d'aquest treball de laboratori social, prendrà aire, i farem per que s'extengui arreu de Catalunya, perquè no es pot negar que l'obrer més apte de la península en el Ram de la Construcció és el català i cal fer un esforç per tal que no es prolongui l'atur forçós, que podria fer estralls de no orientar-lo objectiva i científicament pel bon camí.

Com o novetats, els que treballem en el Comissariat de la Casa Obrera hem cregut que ja no s'havia de parlar més de Patronats ni de llars humils, ja que ambdues especificacions desnaturalitzarien el sentit emancipador del propòsit. No en va Anatole France deia que entre la pietat i el deure de justícia hi ha la mateixa diferència que de la cara d'un mico a la de la famosa testa de la Gioconda. Treballem dintre l'ambient del nou segle que comporta realitzar els treballs més extraordinaris amb la major senzillesa i de cara als que treballen. Els obrers de les nostres obres tenen dret als beneficis i si aconseguixen fer-les per un preu inferior al tipus de pressupost, la diferència serà per ells amb el destí que ells mateixos vulguin donar-se.

Cada casa a utilitzar per una sola família estarà composta de planta baixa i de pis. Tindrà menjador, cuina, tres dormitoris per a dos llits cada un, armaris, water, safareix, dutxa, i jardinet al davant i al darrera. L'ocupant no podrà ésser desnonat, de trobar-se en atur forçós o impossibilitat de treballar per desgràcia i subvindrà el pagament un fons creat per la mutualitat de tots els beneficiaris. També mitjançant un segur, al morir el beneficiari de la vivenda, passarà aquesta automàticament a la seva família. De voler-se vendre les cases ho seran per conducte del Comissariat i bona part del sobrepreu del terreny passarà a la Caixa d'Estalvis de la Generalitat de Catalunya per tal d'afavorir l'edificació de noves vivendes.

Els mateixos tècnics del Comissariat són els autors del projecte de Ciutat obrera de repòs, que coordina l'afició cada dia més extesa a les nostres platges i el deure d'assegurar a no gaire distància de Barcelona un encertat gaudi dels quinze dies de vacances que les lleis socials concedeixen als nostres obrers.

Tenim ara en experimentació una casa mòbile com a primera etapa d'un altre aspecte de ulterior desenvolupament de les nostres idees.

Estem en relació, no cal dir-ho, amb els més remarcables arquitectes i urbanistes d'Europa i Amèrica, que es preocupen per l'arquitectura funcional.

I.

Sant Feliu de Guíxols, octubre 1932.

Propagueu
ACCIO CIUTADANA

El reconeixement de la comarca

Una de las primeres tasques que portarà a cap el futur Parlament de la Generalitat serà la nova divisió territorial de Catalunya, estructurant la nostra terra damunt un principi bàsic, damunt una unitat geogràfica: la comarca.

La comarca és aquell territori en el qual les condicions físiques i biològiques, i les característiques i modalitats de la vida humana estan tan íntimament enllaçades que presenten una completa homogeneïtat, una correspondència i solidaritat mútues. Unitat geogràfica per excel·lència, acostuma veure's oblidada en les divisions territorials que estableixen els països, atents exclusivament moltes vegades a tradicions històriques o a meres peculiaritats ètniques.

I malgrat, el reconeixement de la comarca, de les seves modalitats típiques, de les seves produccions, dels seus costums, del seu principal centre urbà — receptacle del moviment social i econòmic entre els pobles que integren la unitat

comarcal —, s'imposa com una primeríssima necessitat en els països de sòlida estructuració.

Les terres gironines ens ofereixen una gamma exuberant de varietats comarcals: Cerdanya, Garrotxa, Ripollès, Empordà, Selva, Gironès.... Totes elles ben delimitades, ben definides, amb els seus paisatges de muntanyes feréstegues i ombrivoles, o de lluminositat mediterrània; amb els seus costums centenaris, que revelen un amor i una comunitat filials vers les essències seculars de les terres nadiues, impertorbables a través l'adelerat caminar dels segles.

La Catalunya republicana — la Catalunya autònoma — treurà aquestes comarques de la uniformidad en què viuen i les exaltarà com els correspon. Com correspon a la seva vida econòmica, a les seves inquietuds patriòtiques, al seu pregon i immarcescible liberalisme, consubstancial sempre amb les seves essències íntimes.

JOSEP M.ª CORREDOR.

OLOT

Culturals.— En l'Escola d'Arts i Oficis des del dia 1er d'octubre, dona un curset d'ecatalà el nostre benvolgut company el professor d'Aritmètica i Geometria senyor Ramon Calm.

El mestre particular senyor Joan Planalec ha començat el seu curset de català a l'Ateneu.

D'art.— Dimarts passat fou inaugurada a la Sala Vayreda, una quinzena d'exposició de dibuixos, que està cridant força l'atenció.

Infraccions.— Per no estar dintre la llei en el que fa referència a l'horari màxim de treball i per donar ocupació a menors de 18 anys, sense poder exhibir el corresponent permís del pare, han estat multats alguns industrials d'aquesta.

Accidents.— Dimecres de la setmana passada, en l'últim viatge de nit que es fa per la carretera d'Olot a St. Joan de les Abadesses, anà de molt poc que no es tingués de lamentar una desgràcia i tot degut a l'obsessió que hi ha qui té de matar

amb l'imnibus els conills que solen restar enlluernats pels fanals dels vehicles.

De fires.— Dimarts, dimecres i dijous es celebrà la tradicional fira de St. Lluç. Gent que s'hi fixa ens digué que el dimarts es feren transaccions de molta importància.

Degut a què un dels autos de passatgers que van per la carretera de St. Joan de les Abadesses no s'aturà a l'instant de demanar-ho un mercader que conjuntament amb altres menaven una bandada de mulsots, aquests es disgregaren amb dret de causar diversos desperfectes al mentat vehicle i d'apallissar al xofer.

El senyor Fradejas, Secretari del Col·legi Municipal de segon ensenyament, ens diu que les pràctiques de professor auxiliar les havia fetes a l'Institut-Escola de Madrid, en lloc del de Casp, com diem en el passat número.

Del col·legi de segon ensenyament.— Se'ns diu que tan aviat com estigui enllestida la instal·lació elèctrica seran organitzades les permanències.

El dia 15 es donà per tancat el període hàbil per a matricular-se a aquest col·legi. El nombre de matriculats constitueix un vertader èxit, ascendint a 95, cosa que no es comptava després dels molts obstacles, superats sortosament, que es trobaven per la seva instauració.

COSES CURIOSES

Europa, segons un articulista d'un confrare local, s'acaba als Pirineus. La carretera de Molió, que està en projecte, ens hi unirà.

Pel que es veu, i això ho deduïm de l'editorial de l'últim número de "La Ciutat d'Olot", si el poble és avui al costat d'Esquerra Republicana hi és, probablement, atret pels oripells brillants del sofisme.

No si val a enganyar; sabeu de sobres com els sofismes no són pas precisament a E. R.

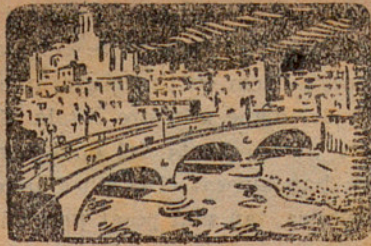
DE MONTAGUT

Se'ns diu que no seria res d'estrany que el secretari municipal d'aquest poble hagués perdut el pressupost corresponent a aquest any, tota vegada que per uns veïns li fou demanat; després de molt cercar-lo digué que no el trobava.

Que potser no en varen fer? Seria convenient d'aclarir-ho.

Aquest mateix secretari, que pel que es veu vol portar traces de cacic, no té a la disposició dels veïns les llistes corresponents al repartiment d'utilitats, exhibint tan sols quan se li demanen unes llistes on les utilitats hi són englobades i no desglosades com interessen els veïns contribuents i com a llei que és.

EL GIRONÈS

Noves escoles

Amb el desig de vetllar per la major eficàcia i la major extensió de la cultura del poble, l'Ajuntament de Girona ha acordat demanar al Govern de la República la creació de 9 escoles noves a la nostra ciutat, 7 per nenes i 2 per nens.

Confiam en què no seran aquestes les darreres que es creïn a Girona.

El Centre d'Unió Republicana prepara per a les vinentes Fires un interessant programa de festes. Per als dies 29 i 30, tarda i nit, té contractada l'orquestra "Nois d'Olesa". Un "jazz" per al dia 31. El dia 1er de novembre a la "Joventut Artística", i per al dia 6 a "L'As d'Anglès".

Hom anuncia també una interessant vetllada teatral per al dia 31, a la nit. L'agrupació artística del Centre, estrenarà una obra del seu director, el company Ballesca, amb música d'En Pere Mercader, de la cobla "La Selvatana", de Cassà de la Selva.

La sala de ball estarà artísticament adornada pel notable envelador Sr. Torres, de La Bisbal.

FUTBOL

"Granollers S. C.", 0
"Girona F. C." 4

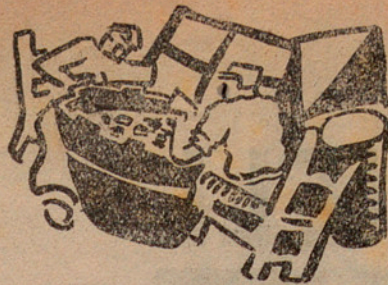
Una rotunda, completa victòria del nostre equip, que després de l'enfonsada que suposava el resultat de Manresa, torna enlairar-se com un dels equips més temibles del nostre grup.

El partit fou interessant en tot moment, i la victòria gironina s'aparegué ja assegurada a la primera part, en finir aquesta amb dos gols d'avantatge pels locals. A la segona s'afermà el triomf en obtenir Clara, amb la seva clàssica oportunitat, dos gols més.

L'equip vencedor s'arreglerà: Gauthia, — Bussot, Farró, — Flavià, Ribas, Vilata, Ferrer, Corominas, Clara, Escuder, Pagès.

ATLETISME

El Club d'Atletes Units va fer una interessant exhibició a Torroella de Montgrí. Cal remarcar el caràcter educatiu de la mateixa i la bona voluntat dels participants. Ultra unes proves atlètiques, constituïa una bona part del programa unes notes de gimnàs aplicat a càrrec dels germans Trumps, que espiaren la concurrència.

BAIX EMPORDA

"La Ventafocs de les indústries", de tal qualifica la indústria suera l'amor Matamala, de Palamós, en un sentit article publicat suara a "L'Opinió".

El maquinisme, l'emigració de la indústria suera cap a altres països, la manca de proteccionisme favoregut per la inconsciència dels homes del Foment del Treball Nacional, són les causes del daltabaix d'una de les indústries més característiques de les nostres terres.

Confia En Matamala amb la Generalitat i amb l'expropiació forçosa de les sueres pertanyents en la seva major part a la grandesa espanyola.

Acaba el seu assenyat article senyalant com el taper és l'obrer més sofert i més resignat, i com la bandera republicana, des de molts anys ençà, ha onejat esperançadora a les terres de l'Empordà.

Palafrugell.— El Sr. Guillem Genover de retorn de Madrid i Lisboa ens ha parlat de l'afer suera-taper.

En les reunions celebrades a Madrid es va tractar la qüestió plantejada pels

Diumenge passat tingué lloc la segona jornada dels Campionats provincials d'atletisme. Un bon estol d'atletes dels nostres cercles hi prengueren part. Els primers llocs, a igual que en la jornada anterior, foren adjudicats tots ells als atletes del Grup. Les marques foren totes d'un nivell inferior a les acostumades. No obstant, veïrem possibilitats grans per algun dels participants; a remarcar les aconseguides per Amat i López en la perxa, i Massoni en el javalot.

Els clubs Barcelona F. C. i Badalona F. C. han donat la seva conformitat pel projectat festival atlètic que tindrà lloc el dia 30, a les onze del matí. El programa de proves és el següent: 100, 400, 800 i 3.000 metres llisos. 4 x 100 i 4 x 400 relleus. Llançaments del disc, javalot i martell. Salts d'alçària i perxa.

Pro turisme

Convocada per l'Alcaldia, el passat dimarts, a la nit, tingué lloc al Saló de sessions, una reunió de diverses persones de

representants del "Comitè Suro-taper de Catalunya", encaminada a la fixació de drets de sortida del suera en planxa. Les raons en contra vingueren de part dels representants dels propietaris i d'alguns industrials. No obstant, els arguments dels nostres homes foren tan convincents, que hom creu s'arribarà a una solució sobre aquest punt.

A Lisboa, on continuen els senyors Sanjaume i Jordi, s'han iniciat unes gestions prop dels industrials portuguesos, a l'objecte de concertar una aliança duanera. Com que els interessos suers a Portugal, es mouen dins d'un pla diferent, és bon xic difícil arribar a un acord. No obstant, ha quedat allí part de la delegació espanyola per a continuar les seves tasques en el sí de la Conferència Internacional, en la que hi assisteixen delegats italians, francesos, portuguesos i espanyola.

Acabada la Conferència de Lisboa, la Comissió Mixta del Suro reprendrà a Madrid les seves tasques i tot fa preveure que gràcies a l'actitud decidida del Govern de la República, hom podrà moure's dins un ambient força més optimista que en l'actualitat.

Sou herniat!

Recordau que únicament acabareu les vostres molèsties, sufriments i perills, usant l'**Aparell Herniari Orri**. S'impone per la seva construcció científica i dispositiu especial.

Marià Orri. Practicant especialitzat amb el tractament ortopèdic de les hernies.

Carrer del Carme 44 - Telèfon 149 - GIRONA

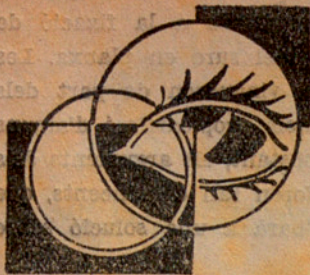
gremis i professions distintes, amb el propòsit de veure la possibilitat de fundar a Girona un "Foment del Turisme" que, ple de vida i d'iniciatives, sàpiga cridar l'atenció del turisme vers les innumbrables bel·leses de la ciutat nostra, la qual cosa seria una gran font de prosperitat per als gironins.

Aquesta entitat turística seria regida i sostinguda, a l'empar de l'Ajuntament, per les distintes agrupacions professionals, gremials, artístiques, esportives, culturals de la ciutat.

La proposta fou acceptada amb tot entusiasme pels assistents, els quals la portaran a coneixement de les entitats respectives, i, una volta conegut el criteri llur, procedir a la constitució de l'esmentat "Foment del Turisme".

Per les iniciatives que s'exposaren en aquesta reunió, cal esperar que a no trigar serà un fet a Girona la constitució d'una entitat de propaganda turística, plena d'eficiència.

La propera reunió tindrà lloc el dia 15 de novembre.

ESPIELL

"Vibració", òrgan a Girona del Partit Catalanista Republicà, publicava en el seu darrer número una editorial lamentable per molts conceptes, i molt més per la signatura que l'avalava.

Les decisions en matèria electoral preses per E. R. de C. ho han estat en virtut d'acords democràtics i que, per tant, tenen sempre l'immens valor d'ésser exponents del sentir de les majories.

Tots els comentaris que fa l'editorialista a l'entorn dels acords presos poden retrotraure's perfectament al mes d'abril de 1931 i aplicar-se al partit que ell tan ardorosament defensa, amb unes circumstàncies agravants que ara no existeixen i sense que llavors el seu partit pogués atestiguar un any seguit de continus i impremeditats atacs.

A més, l'editorialista hauria — quan menys! — de recordar que a les comarques gironines s'ha seguit sempre una tasca de col·laboració, sense cap ombra de menyspreu, ni molt menys. Molt sensible aquesta editorial, que a més de demostrar un engegament partidista, resultava del tot impolítica, fet que amb l'alegria corresponent ha remarcat la premsa reaccionària.

★

A l'Estelrich li escou veure's allunyat del problema plantejat per la nostra comarca surera, i és que la gent està cansada d'ambigüetats.

Mentre els seus afins, com és el "Diari de Girona" en defensar-lo, posin al costat d'una possibilitat una negació, en la qüestió surera, l'Estelrich en el que fa referència als problemes generals de la província, no hi farà mai res. Els gironins volem homes que vencin les dificultats, no que d'un problema que s'ha de solucionar se'n faci una política i acabat es digui: és difícil arranjar-lo.

★

"La Veu de Catalunya" no troba bé els pressupostos projectats pel ministre de Finances Sr. Carner. És natural. A l'òrgan de la plutocràcia catalana li cou molt el projecte d'impost sobre les "rendasses" dels puntals de la Lliga. L'esperit lliguer és tan petit i tan miserable que no concebeix altres despeses que les ocasionades per a subvencionar eleccions.

★

En Ventosa i Calvell, l'ex-ministre monàrquic, diu que si l'Esquerra guanya no tindran més remei que emigrar.

Sr. Ventosa: suposem que si teniu pro-

jectada semblant sortida, no haureu badat. El vostre amic Alfons de Borbó us haurà indicat un bon recés per a portar els vostres capitals, tota vegada que el vostre orgull de noble de nissaga no us permetria en l'emigració, emplear-vos de manobre o de matalasser.

★

Els pressupostos d'enguany respiren un esperit republicà. Si els comparem amb els confeccionats per la monarquia, que disposa de tan altes mentalitats financeres com en Cambó i Ventosa, tanmateix són un bon xic diferents.

El pressupost per al culte i clergat i el de Guerra, sofreixen una minva ben notable. En canvi els d'Obres Públiques, Instrucció i Agricultura són atesos notablement.

Nosaltres, malgrat els mals averanys

predicats per en Ventosa i l'òrgan jornalero dels regionalistes, tenim fe en aquests pressupostos com en tinguérem amb la capacitat del digne ministre català Sr. Carner, els procediments del qual, senzills i austers, han aixecat el crèdit financer de la República, tan mal posat pels ministres monàrquics.

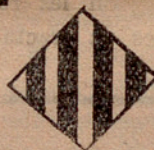
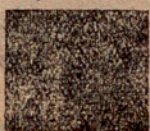
★

El regidor regionalista Sr. Tomàs, amb el seu afany de fer una tasca de control (?), no pot amagar la seva bilis i sobretot la seva ineptitud.

En la sessió d'Ajuntament darrerament celebrada, l'Alcalde Sr. Santaló, va tenir de demostrar-li que en qüestions d'ensenyament el Sr. Tomàs no sap altra cosa que ensenyar les seves llargues orelles.

Ha ingressat a Esquerra Republicana el diputat per Balaguer, senyor Xavier Rubies, que fins ara havia pertenescut al Partit Catalanista Republicà.

Els altres elements que no obstant el que pretè "La Ciutat d'Olot" es separaren d'aquest partit i quins noms donàvem en una edició anterior, comptant entre elles a Bofill i Mates, podem donar per segur que no entraran a l'Esquerra.

P.R.F.N.c.g notes de carnet

MIQUEL SANTALÓ A BESCANÓ

El prop passat dissabte el nostre diputat a Corts Constituents, va prendre part en un acte de propaganda republicana organitzat pel Centre Republicà Federal.

Parlà en primer terme el president del Centre doctor Roch, veritable apòstol dels ideals republicans, el qual elogià la figura del company Santaló en sentides paraules.

El Sr. Santaló féu un panegíric de l'obra portada a cap per la República en els seus múltiples aspectes i esmentà diferents projectes per a l'avenir, que contribuiran a la dignificació dels ciutadans.

Cloué l'acte el company Mascort amb un breu parlament, en el que exaltà l'obra honorada portada a cap per la majoria republicana del poble de Bescanó.

El Centre presentava un aspecte animadíssim.

Es treballa activament des del Comitè polític de Concentració d'Esquerra Republicana, per a constituir dintre poc un nucli

adherit al partit, que tindria el seu domicili social al veïnat de "can Trona", entrant-hi a formar part elements de Juanetes, Puigpardines i del mentat veïnat.

Diumenge passat tingué lloc al poble de St. Feliu de Pallarols, un acte d'afirmació d'Esquerra Republicana organitzat pel Bloc Republicà Federal.

Hi assistiren diverses representacions dels pobles dels voltants, entre ells Les Preses, St. Esteve de Bas, Les Plaens, St. Esteve de Llèmana, etc.

Feren ús de la paraula els companys Vilalta, de St. Feliu, Iglesias, Dot-Arxé, Artemi Casanovas i Pere Cerezo.

Per a demà passat diumenge hi ha organitzat pel Centre Republicà de St. Esteve de Bas un altre gran acte d'afirmació executant-se ademés sis sardanes.

Estan anunciat per a prendre part en el miting Ramon Calm, Miquel Santaló, A. Dot-Arxé, Pere Cerezo i Artemi Casanovas.

CALDERERIA I CALEFACCIÓ CENTRAL

FUMISTERIA

Soldadura Autògena i Tall per oxigen
Instal·lació d'Aparells Sanitaris

de

PERE VALENTI FURTET

Calderers, 13

GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS

UNIC A LA COMARCA

Plaça de les Castanyes · GIRONA · Telèfon, 144

FARMACIA RIBAS

Els millors productes medicinals. - TOTS ELLS D'ORIGEN. - Unics de propietats terapèutiques garantides.

Disponible

CAFÈS

Cornellà

Girona

SUCRES EMPAQUETATS

TELÈFON, 321

PAPERINES BORSSES I PAPERS PER EMBALATGE

Camps i Guarro

R. Ferran Puig, 7 · GIRONA

Sucursal: Corts, 481. - BARCELONA

Societat
ANÓNIMA DE TRANSPORTES

OLOT

Servei de Recader diari entre Olot i Barcelona i viceversa amb combinació de l'

Es garanteix un Servei Ràpid, Econòmic i Perfecte. — Paquets entregats al vespre a Olot, a les nou del matí del dia següent són lliurats als consignataris de Barcelona, i així mateix els que són entregats a Barcelona fins a la una de la tarda, a les set de la mateixa arriben a Olot.

S'ADMETEN ENCARRECS A: **ANÓNIMA DE TRANSPORTES** (Carrer Antoni Llopis) i a les SUCURSALS: Plaça de la República, 11. - Telèfon, 48 i carrer de la Proa, 7 (ABANS «CASA SINGLA»)

Agència Arias

PASSEIG DEL BORN, N.º 13
Telèfon, 13354

A més, aquesta Societat compta amb un vagó diari de Sant Joan les Abadesses a Barcelona i viceversa, pel transport de mercaderies de **Petita Velocitat** que limita el temps en el trajecte a dos dies.

Vins purs de raïms de tota mena

Sindicat Agrícola d'Espolla

Que té el gust d'assabentar al públic en general la seva obertura de la sucursal a Olot en el carrer Fontanella, 4

REPRESENTADA PER **MIQUEL BOSCH**

Si vosté vol beure vins purs de raïms visiti aquesta casa que el servirà bé.

ES SERVEIX A DOMICILI

Fontanella, 4 - OLOT

L'Assicuratrice Italiana

COMPANYIA DE SEGURS CONTRA ELS ACCIDENTS
(Col·lectius del Treball, Agrícoles, Individuals i Responsabilitat Civil)

Companyia Adriàtica de Segurs

(Incendis i vida)

Agent general per a **Josep Rossell Solà**
OLOT i sa comarca:

Plaça Párroco Ferrer, 12, 1er.

Disponible

DISPONIBLE

FONDA DE
RAMON ROVIRA

TELÈFON, 330

Ronda Dr. Robert, núm. 43
GIRONA

Espai reservat
per la casa
Sarasa.

Voleu vestir bé?
Visiteu la Sas-
terria de

Francisco

Serra

Carrer Lorenzana,
16, 1er, 1.^a

OLOT

FILL DE
Joan PERICH

PERFUMERIA EN GENERAL
:: QUINCALLA I BISUTERIA ::
JOGUINES

Rambla Llibertat, 46 - GIRONA

JOSEP PUJOL

Hospici, 3 - Telèf. 70
Major, 13 (lleteria) - **OLOT**

Unic Servei diari amb Auto-camió d'Olot a Barcelona i viceversa

Amb combinació de la

AGÈNCIA UBACH

PRINCESA, 37. — TELÈFON, 17213

= **BARCELONA** =

HORES DE SORTIDA I ARRIBADA

Sortida d'Olot, a les tres del matí. — Arribada a
Barcelona, a les vuit del matí.

Sortida de Barcelona, a la una de la tarda. — Arri-
bada a Olot, a les sis de la tarda.

DISPONIBLE

Transports FRIGOLA

PER ENCARRECS

Bernardes, núm. 7 - GIRONA

Casa Escatllar

APARELLS DE RADIO

"FADA"

FERRETERIA I BATERIA DE CUINA

OBJECTES PER A REGALS

LOÇA SANITARIA

Rambla Llibertat, 28 - Mercaders, 6-7

Gràfiques
DARIUS
RAHOLA
Girona

CALÇATS
MALARET

Vendes a l'engrós i detall

RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA